2026/1448

29.6.2026 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2026/1448 НА СЪВЕТА

от 26 юни 2026 година

в подкрепа на проект за намаляването на рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 19 ноември 2018 г. Съветът прие стратегията на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях. ЕС се ангажира, наред с другото, да насърчава прилагането на нови технологии за по-ефективно управление на запасите от МОЛВ и да продължи да подкрепя сътрудничеството и помощта за изпълнението на Програмата за действие на ООН за МОЛВ, включително управлението на запасите от МОЛВ и боеприпаси.

(2) На 4 декември 2023 г. Общото събрание на ООН прие Глобалната рамка за управление на конвенционалните боеприпаси през целия им жизнен цикъл (наричана по-нататък „Глобалната рамка за боеприпаси“), която представлява доброволна рамка за сътрудничество, която съдържа набор от политически ангажименти за укрепване и насърчаване на съществуващите инициативи и за преодоляване на съществуващите пропуски в управлението на конвенционалните боеприпаси през целия им жизнен цикъл. Цел 5 на Глобалната рамка за боеприпаси насърчава създаването от държавите на технически способности за извършване на адекватно, систематично и устойчиво наблюдение на конвенционалните боеприпаси в националните запаси, по целесъобразност и в съответствие с националното законодателство, включително чрез предоставяне и получаване на международно сътрудничество и помощ.

(3) На 14 април 2025 г. Съветът прие заключения относно контрола върху износа на оръжие, в които възложи на работна група „Износ на конвенционални оръжия“ (COARM), когато е уместно, да подкрепя изграждането на капацитет на трети държави по отношение на управлението на запасите от оръжия и боеприпаси.

(4) Упражняването на неотменимото право на самоотбрана от страна на Украйна срещу агресивната война на Русия от 24 февруари 2022 г. насам включваше придобиване и управление на значителни запаси от конвенционални боеприпаси, което породи сериозни рискове и предизвикателства за безопасността.

(5) Действията на Съюза в областта на неразпространението и разоръжаването следва да се използват по целесъобразност за намаляване на човешкото страдание и за допринасяне за безопасността на хората в Украйна в контекста на нейната самоотбрана срещу агресивната война на Русия, както и за смекчаване на отрицателните последици, свързани с войната,

(6) Поради това е целесъобразно Съюзът да подкрепи чрез финансов принос проект за намаляването на рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Съюзът подкрепя проект за намаляването на рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна (наричан по-нататък „проектът“).

2. Целта на проекта е да се намалят рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна чрез определяне на изисквания за технически капацитет за наблюдение на боеприпасите от страна на националните органи в Украйна и въз основа на това, чрез подобряване на националния технически капацитет посредством придобиване и предаване на изпитвателно оборудване и посредством осигуряване на свързаното с това обучение. Проектът съответно допринася за предотвратяване на свързани с боеприпаси произшествия и непланирани експлозии, за подобряване на защитата на личния състав и за повишаване на гражданската безопасност.

3. Подробно описание на проекта се съдържа в приложението към настоящото решение.

Член 2

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“) отговаря за изпълнението на настоящото решение.

2. Техническото изпълнение на проекта се осъществява от Женевския международен център за хуманитарно разминиране (GICHD) и ITF Enhancing Human Security (ITF).

3. GICHD и ITF изпълняват своите задачи под ръководството на върховния представител. За тази цел върховният представител сключва необходимите договорености с GICHD и ITF.

Член 3

1. Референтната сума за изпълнението на финансирания от Съюза проект (наричана по-нататък „разходите“) е 1 996 834 EUR.

2. Разходите се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими за бюджета на Съюза.

3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на референтната сума, посочена в параграф 1. За тази цел тя сключва необходимите споразумения с GICHD и ITF. В тези споразумения се предвижда, че GICHD и ITF осигуряват видимостта на участието на Съюза, съответстваща на неговия размер и на контекста.

4. Комисията полага усилия да сключи споразуменията, посочени в параграф 3, възможно най-бързо след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за евентуални трудности в хода на този процес, както и за датата на сключване на споразуменията.

Член 4

1. Върховният представител докладва на Съвета за изпълнението на настоящото решение въз основа на редовни шестмесечни доклади, изготвяни от GICHD и ITF.

2. Комисията докладва на Съвета за финансовите аспекти на проекта.

Член 5

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

2. Срокът на действие на настоящото решение изтича 36 месеца след датата на сключване на споразуменията, посочени в член 3, параграф 3, или шест месеца след влизането му в сила, ако в този срок не е сключено някое от тези споразумения.

Съставено в Люксембург на 26 юни 2026 година.

За Съвета

Председател

M. DAMIANOS

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОЕКТЕН ДОКУМЕНТ

„Намаляване на рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна“

1. **Предистория и контекст**

Украйна среща значителни рискове и предизвикателства за безопасността и сигурността на националните запаси от конвенционални боеприпаси. Те се задълбочиха още повече след началото на пълномащабната агресивна война на Русия срещу Украйна през февруари 2022 г.

Тези предизвикателства доведоха до многобройни взривни инциденти, произтичащи не само от актове на враждебни нападения и саботаж на инфраструктурата за боеприпаси, но и от действията по транспортиране, съхранение и обезвреждане и работата с непроверени или нестабилни боеприпаси, извършвани от украинските въоръжени сили и правоприлагащите органи в Украйна. Въпреки че украинските органи са въвели превантивни мерки за повишаване на безопасността и намаляване на рисковете за персонала и цивилното население, инфраструктурата и околната среда, наред с другото, във и около зоните за съхранение на боеприпаси, е необходимо да се предприемат допълнителни мерки.

В този контекст спешно е необходима техническа помощ в областта на наблюдението на боеприпасите, за да се помогне на украинските органи да намалят рисковете за безопасността на боеприпасите. Ефективното наблюдение на боеприпасите е основен елемент на управлението на безопасността на боеприпасите, като дава възможност за ранно откриване на влошаване на тяхното състояние, дефекти и произтичащите от това опасни условия на транспортиране, съхранение или работа с тях. Настоящият капацитет за наблюдение на боеприпасите в Украйна е подложен на натиск поради:

— големи количества и разнообразие на видовете боеприпаси, техните калибри, години и производствени стандарти;

— ограничена наличност на обучен персонал за наблюдение на боеприпасите;

— недостатъчна или повредена от войната инфраструктура за системни проверки, наблюдение, изпитвания и управление на жизнения цикъл;

— пропуски в техническото оборудване, стандартизираните процедури, документацията и управлението на данни спрямо международните добри практики и стандарти;

— повишено излагане на боеприпасите на неблагоприятни условия на околната среда и на съхранение.

Освен да се справи с непосредствените рискове за безопасността на боеприпасите по време на конфликта, засиленият капацитет за наблюдение на боеприпасите ще формира критично важна основа за възстановяването и стабилизирането на Украйна след конфликта, включително прехода ѝ от военна позиция в състояние на война към военна позиция в мирно време. Големите количества боеприпаси ще изискват систематични инспекции, проверки и основано на риска управление, за да се даде възможност за безопасно съхранение, транспортиране и обезвреждане. Следователно ранните инвестиции в устойчив национален капацитет за наблюдение ще намалят дългосрочната хуманитарна, екологична и финансова тежест, свързана с неконтролираното влошаване на състоянието на боеприпасите и непланираните експлозии в следконфликтна обстановка. Без повишен капацитет за наблюдение вероятността от инциденти, свързани с боеприпаси, и непланирани експлозии ще остане висока, с потенциално катастрофални последици както за националните органи, така и за цивилното население.

В този контекст през лятото на 2025 г. националните органи в Украйна поискаха от ЕС да предостави техническа помощ в подкрепа на проверката на безопасността на боеприпасите през целия им жизнен цикъл, като се съсредоточат по-специално върху програмата за обучение и оборудване за наблюдение на боеприпасите. Това искане беше отправено повторно по време на семинара „Създаване на международна платформа за обучение и сътрудничество в областта на управлението на безопасността на боеприпасите в подкрепа на усилията на Украйна за незабавно намаляване на рисковете след конфликта“, организиран от GICHD на 13—14 ноември 2025 г. в Женева, Швейцария.

Исканото действие е в съответствие с политиките на ЕС за МОЛВ и по-широките политики за неразпространение и разоръжаване чрез подкрепата си за изграждане на капацитет за безопасно и сигурно съхранение и работа с боеприпаси, особено в държавите партньори, като по този начин се създава възможност за предоставяне на целенасочена, несмъртоносна подкрепа в съответствие с ангажимента на ЕС за мир, стабилност и намаляване на риска.

Освен това искането за помощ е приведено в съответствие с подкрепяната от ЕС Глобална рамка за управление на конвенционалните боеприпаси през целия им жизнен цикъл (GFA), тъй като то има за цел да даде възможност за допълнително намаляване на рисковете за безопасността, породени от националните запаси от конвенционални боеприпаси в Украйна, чрез:

— отдаване на приоритет на устойчивостта на капацитета на съответните национални органи за управление на конвенционалните боеприпаси през целия им жизнен цикъл,

— стремеж към адекватно, систематично и устойчиво наблюдение на конвенционалните боеприпаси в националните запаси, и

— използване на подходящи процеси за намаляване на риска при управлението на националните запаси от конвенционални боеприпаси.

Чрез насърчаване на отговорни практики за управление на боеприпасите се очаква действието да допринесе и за по-голяма регионална безопасност чрез намаляване на риска от трансгранични въздействия, свързани с непланирани експлозии, замърсяване на околната среда и неконтролирано влошаване на състоянието на боеприпасите. По този начин той подкрепя дългосрочната стабилност и отразява международно признатите подходи за предотвратяване и намаляване на риска в съответствие с подхода на ЕС за превантивна сигурност.

И накрая, този подход подкрепя сътрудничеството на ЕС и Украйна в областта на неразпространението и разоръжаването, включително укрепването на капацитета на украинските органи чрез партньорства с международни организации и многостранни форуми и допълнителни усилия от тяхна страна.

2. **Обща цел**

Намаляване на рисковете за безопасността на боеприпасите в Украйна чрез укрепване на националния капацитет за наблюдение на боеприпасите, способстване за предотвратяването на инциденти и непланирани експлозии, свързани с боеприпаси, подобряване на защитата на персонала и повишаване на гражданската безопасност.

3. **Описание на действието**

3.1 **Определяне на изискванията за технически капацитет при наблюдението на боеприпасите от страна на националните органи в Украйна**

3.1.1 **Краен резултат 1**

Потвърдени и приоритизирани изисквания за технически капацитет за ефективно наблюдение на боеприпасите на националните органи в Украйна в съответствие с концепциите за намаляване на риска за безопасността на боеприпасите и международните стандарти, като се предоставя ясна и договорена основа за целенасочено изграждане на капацитет и техническа помощ.

3.1.2 **Описание**

Вследствие на действието по Краен резултат 1 съответните украински органи ще имат споделено, основано на доказателства разбиране за техническия капацитет, необходим за извършване на систематично, устойчиво и основано на информация за риска наблюдение на боеприпасите през целия им жизнен цикъл. Това ще бъде постигнато чрез структурирани технически оценки, консултантска подкрепа и взаимодействие със заинтересованите страни на национално равнище. Потвърдените изисквания за капацитет ще обхващат, наред с другото, инфраструктура и оборудване, технически процеси и процедури, човешки ресурси и компетентности, както и управление на информацията.

3.1.3 **Очаквани резултати**

Резултат 1 — Валидиран преглед на актуалното състояние на капацитета и пропуските в капацитета за наблюдение на боеприпасите, записани в техническия доклад.

Резултат 2 — Доклад във формата на приоритетен списък на изискванията за технически капацитет и валидираните нужди от наблюдение на боеприпасите, включително оборудване и обучение за целите на Краен резултат 2, одобрен от съответните национални органи и записан в техническия доклад. Списъкът включва изисквания и нужди, които трябва да бъдат покрити в рамките на финансирането от ЕС по настоящия проект, но в него следва също така да се изброят приоритетните изисквания и нужди, препоръчани за финансиране, в случай на предоставени допълнителни средства. Списъкът подлежи на валидиране от работна група „Износ на конвенционално оръжие“ (COARM).

Резултат 3 — Привеждане на свързаните с наблюдението на боеприпасите разпоредби, в рамките на разпоредбите за безопасност на боеприпасите на съответните национални органи, в съответствие с международно признатите добри практики и стандарти.

3.1.4 **Очаквани дейности**

Дейности, свързани с Резултат 1:

1. Документна проверка и разработване на методология.

2. Онлайн консултации и консултации със заинтересованите страни в държавата, оценка на място и среща за валидиране.

3. Анализ на документацията и изготвяне на доклади.

Дейности, свързани с Резултат 2:

1. Преглед на констатациите от оценката и картографиране на установените пропуски спрямо международно признатите добри практики и стандарти.

2. Онлайн консултации и консултации със заинтересованите страни в държавата, както и среща за одобрение на приоритетите с украинските национални органи.

3. Анализ на документацията, изготвяне на доклада и представяне на доклада за валидиране от COARM.

Дейности, свързани с Резултат 3:

1. Изготвяне на предложение за актуализиране на националните разпоредби за безопасност на боеприпасите чрез включване на разпоредби за наблюдение на боеприпасите, приведени в съответствие с международно признатите стандарти и добри практики.

2. Консултантска подкрепа за националните органи при вътрешно и външно валидиране и окончателен правен преглед на разпоредбите за безопасност на боеприпасите, включително наблюдение на боеприпасите.

3. Преразглеждане на проекторазпоредбите въз основа на обратна информация и подкрепа за официалното привеждане в съответствие/одобрение от компетентните органи на Украйна.

3.2 **Развиване на техническия капацитет за наблюдение на боеприпасите на националните органи в Украйна**

3.2.1 **Краен резултат 2**

Подобрен национален технически капацитет за наблюдение на боеприпасите чрез структурирана програма за оборудване и обучение, която дава възможност на съответните украински органи да извършват систематично, безопасно и основано на информация за риска наблюдение на боеприпасите в съответствие с международно признатите добри практики и стандарти.

3.2.2 **Описание**

В резултат на действието по Краен резултат 2, въз основа на потвърдените и приоритизирани изисквания за технически капацитет и валидираните нужди, оперативният капацитет за наблюдение на боеприпасите ще бъде увеличен чрез предоставяне на несмъртоносно оборудване за наблюдение, целево техническо обучение и консултации относно използването на оборудване, както и консултантски услуги за оперативното интегриране на обучението и оборудването в дейностите по наблюдение на боеприпасите. Оборудването за наблюдението ще се използва за извършване на термодинамични и химични, механични, оптични и електрически изпитвания на боеприпаси, като се отдава предпочитание на произход на оборудването от ЕС. Ще се даде приоритет на осигуряването на мобилно оборудване, за да се гарантира оперативна гъвкавост и способност за оцеляване и да се даде възможност за интегрирани проверки от функционални групи устройства, когато е необходимо. Резултатът ще гарантира, че помощта е съобразена с нуждите, пропорционална и съгласувана, като същевременно пряко се преодоляват установените пропуски и се избягва дублирането с други инициативи.

3.2.3 **Очаквани резултати**

Резултат 1 — Оборудване за наблюдение на боеприпаси от валидирания от COARM списък, поръчано и доставено на националните органи в Украйна.

Резултат 2 — Персонал за наблюдение на боеприпасите, обучен да използва закупеното оборудване спрямо съответните методи за наблюдение на боеприпасите и оперативни процедури на Украйна в съответствие с международните добри практики и стандарти.

3.2.4 **Очаквани дейности**

Дейности, свързани с Резултат 1:

1. Набавяне на цялото оборудване за наблюдение на боеприпаси, включено в списъка, в съответствие с одобрените спецификации.

2. Транспорт, митническо оформяне и разпределение на оборудването в страната.

3. Предаване на оборудването и проверка на неговото използване.

Дейности, свързани с Резултат 2:

1. Потвърждение на изискванията за обучение и програмата за обучение спрямо предоставеното оборудване.

2. Организиране и провеждане на обучение за използването на оборудването.

3. Предоставяне на наставничество и техническа подкрепа на работното място с цел интегриране на оборудването в дейностите по оперативно наблюдение.

4. **Бенефициери**

Преки бенефициери на действието са: националните органи в Украйна — оправомощени пазители на боеприпаси и регулаторни органи за безопасност на боеприпасите, и непряко: цивилното население, което живее в близост до зони за съхранение на боеприпаси и маршрути за транспортирането им.

5. **Устойчивост**

Проектът гарантира устойчивост чрез институционализиране на наблюдението на боеприпасите като национална функция за безопасност чрез стандартизирани процедури, дълготрайно оборудване и обучен персонал, вградени в съществуващите структури, като се гарантира непрекъснатост при условията на конфликт и съществено значение за възстановяването след конфликт. Техническата устойчивост, икономически ефективното оборудване, децентрализираното внедряване и пълната национална ангажираност дават възможност за дългосрочно намаляване на риска, предотвратяване на произшествия и спазване на международните стандарти за безопасност на боеприпасите без постоянна външна зависимост.

6. **Ред и условия за изпълнение**

Действието ще се изпълнява съвместно и координирано от GICHD и ITF Enhancing Human Security, като на всяка специализирана изпълнителна структура ще бъде възложено да постигне определен краен резултат в съответствие със съответните ѝ мандати, експертен опит и сравнителни предимства. GICHD ще изпълнява дейностите по Краен резултат 1, включително разработването на списъка с оборудване и обучение за целите на Краен резултат 2, а ITF ще изпълнява дейностите по Краен резултат 2.

Дейностите ще бъдат координирани тясно със съответните украински органи, за да се гарантира национална ангажираност, целесъобразност и устойчивост.